

Bevraging ouderbetrokkenheid

Deel ouders

Cel ouderbetrokkenheid, netoverstijgende cel van de 3 ouderkoepels

Inhoud

Inleiding	3
1. Algemeen.....	4
2. Aanwezigheid van oudervereniging, ouderraden en schoolraden	5
3. Aanwezigheid van activiteiten voor en door ouders.....	6
4. Knelpunten en succesfactoren	14
5. Prioriteiten met betrekking tot ouderbetrokkenheid	18
6. Uitspraken over ouderbetrokkenheid	19
7. Evolutie van ouderbetrokkenheid	20
5. Extra opmerkingen	20

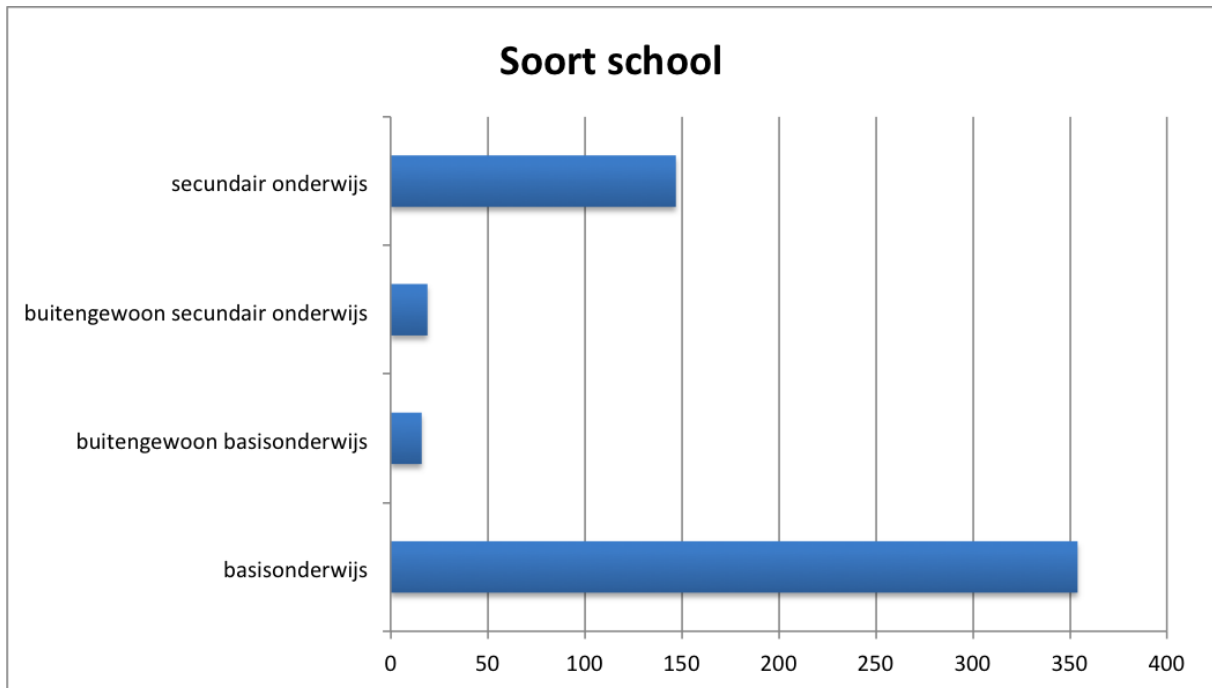
Inleiding

In 2009 werd voor het eerst door de ouderkoepels een bevraging uitgevoerd om de stand van zaken rond ouderbetrokkenheid in kaart te brengen. Hiervoor werd een bevraging verstuurd naar alle directies en alle ouderwerkingen in Vlaanderen. Met een respons van 382 bevragingen ingevuld door ouders (en 391 bevragingen van de directies), was dit een goede eerste schets rond ouderbetrokkenheid.

Begin 2014 werd de bevraging herhaald. Slechts hier en daar werden enkele kleine zaken aangepast aan de bevraging, de grote lijnen bleven gelijk om de vergelijkbaarheid zo groot mogelijk te houden. Nu werden 537 bevragingen ingevuld door de ouders (en 564 bevragingen van de directies), wat zeker een goede respons is. De eCOB wil hierbij dan ook graag alle ouders bedanken om deze bevraging in te vullen. De bevraging geeft een beeld van hoe ouders het verhaal van ouderbetrokkenheid zien, wat hun prioriteiten zijn, en hoe ze succesfactoren en knelpunten zien.

1. Algemeen

Er werden 537 bevestigingen ingevuld door ouders.

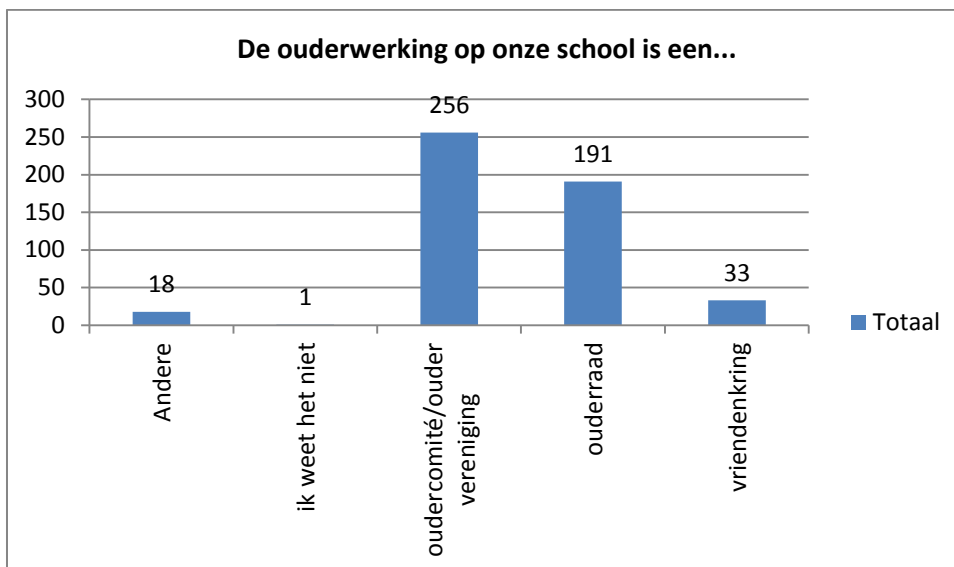

In 2009 werd geen onderscheid gemaakt naar soort onderwijs. We kunnen dus de vergelijking niet maken. Als we de respons vergelijken met het huidige aantal effectieve scholen in Vlaanderen, zien we dat er een vrij gelijke verdeling is, zowel van secundair onderwijs (gewoon en buitengewoon) als van basisonderwijs (gewoon en buitengewoon). Voor alle soorten onderwijs is er een respons tussen de 15 en 20%.

2. Aanwezigheid van oudervereniging, ouderraden en schoolraden

In de bevraging werd een onderscheid gemaakt tussen het hebben van een oudervereniging, een ouderraad, vriendenkring en 'andere'.

Uit de bevragingen blijkt dat **257 scholen een oudervereniging hebben, 226 een ouderraad , 16 een vriendenkring en nog 15 scholen een andere vorm van ouderwerking.** In 19 scholen is er geen ouderwerking.

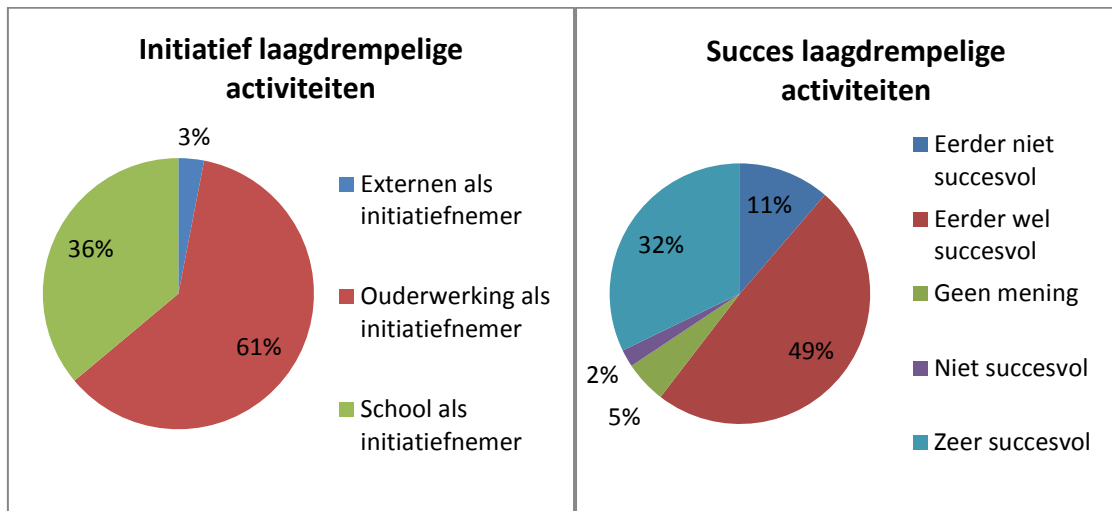
Voor wat betreft de schoolraden, is er in 506 scholen een schoolraad aanwezig. In de scholen van het GO! (3 ouders in de schoolraad) zitten er ook effectief in 70% van de scholen 3 ouders en 15% weet het niet. In de scholen van het vrij onderwijs en officieel gesubsidieerd onderwijs (2 ouders in de schoolraad) zitten er in 88% van de scholen 2 ouders in de schoolraad.

In vergelijking met de situatie van 2009 zien we dat het aantal ouderraden is toegenomen. Het aantal ouderwerkingen en andere structuren is vrij gelijk gebleven. Het aantal schoolraden is spectaculair gestegen: in 2009 had 76% van de scholen een schoolraad, nu 94% van de scholen.

3. Aanwezigheid van activiteiten voor en door ouders

Organisatie laagdrempelige activiteiten

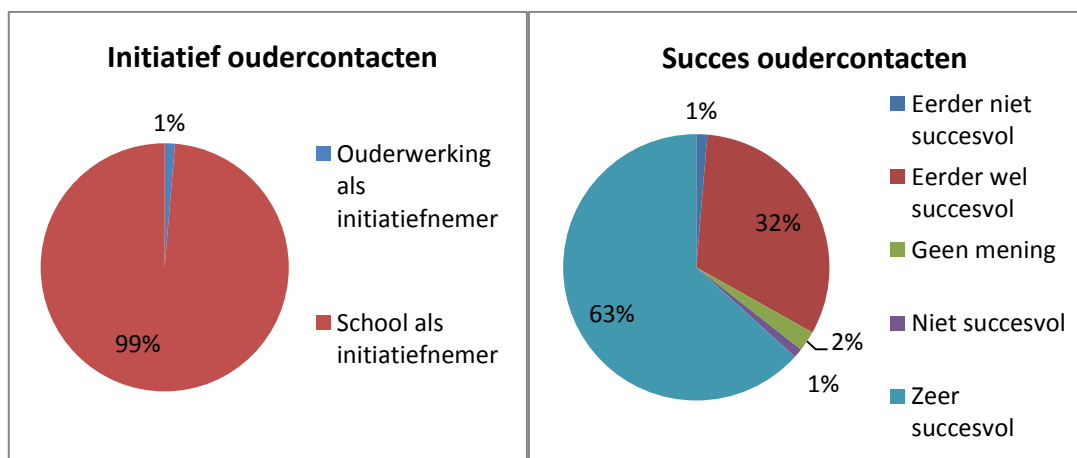
In 43% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen laagdrempelige vormen van ouderbetrokkenheid georganiseerd. Het gaat hier over moedergroepen, oudercafé, koffiemoment, praatgroep enz.

In vergelijking met 2009 zien we dat er nu in 10% meer scholen laagdrempelige activiteiten worden georganiseerd. Het is ook opmerkelijk dat die nu overwegend door ouderwerkingen worden georganiseerd, terwijl die in 2009 'slechts' in 40% van de scholen enkel door de ouderwerking werden georganiseerd¹. Men beoordeelt het succes van de laagdrempelige activiteiten nu ook wat groter dan in 2009.

Organisatie oudercontacten

In 98.3% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen oudercontacten georganiseerd.

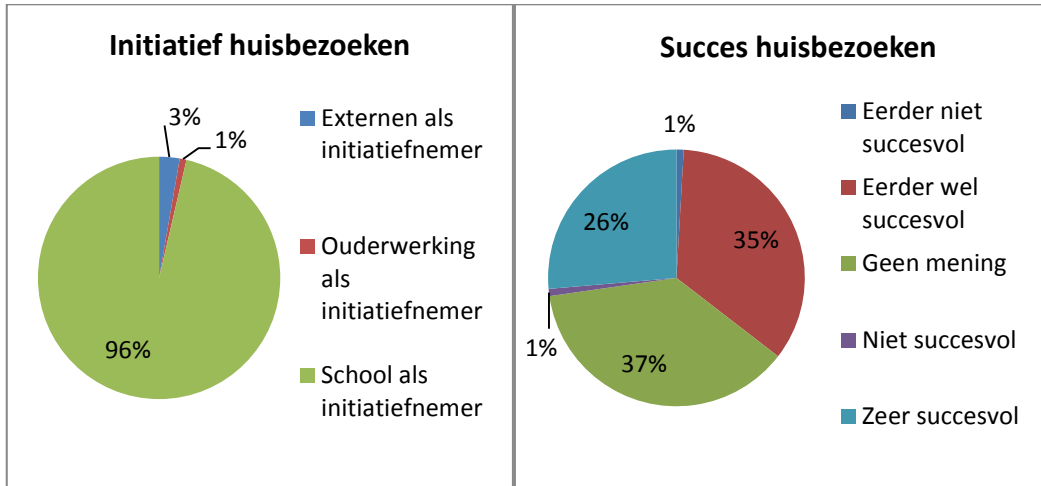

¹ Bij de bevraging van 2009 was er wel een mogelijkheid om verschillende initiatiefnemers aan te duiden, terwijl dit bij deze bevraging niet mogelijk was. Dit geldt voor alle volgende vragen ook.

In vergelijking met 2009 zien we weinig verschil met betrekking tot oudercontacten. Het succes wordt nu enkel nog wat hoger beoordeeld dan in 2009.

Organisatie huisbezoeken

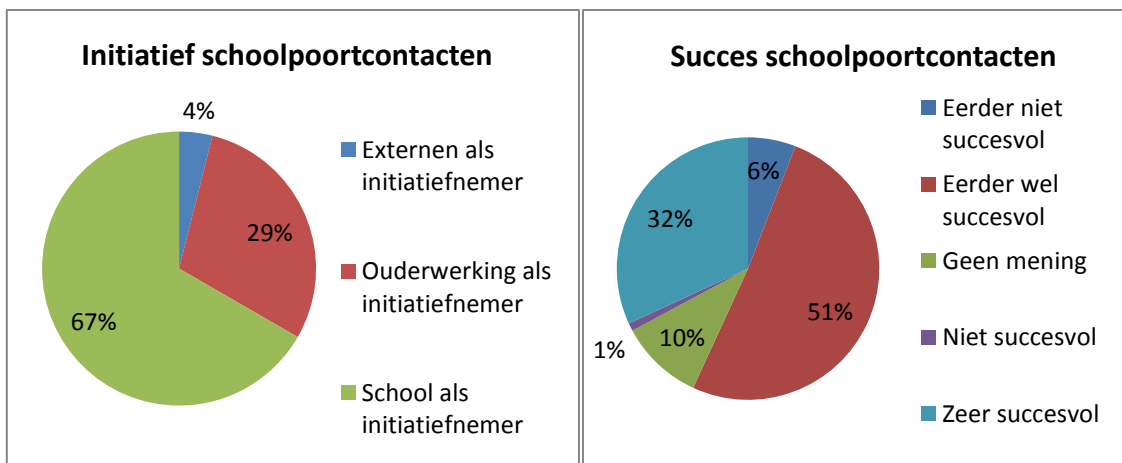
In 20% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen huisbezoeken georganiseerd.

In vergelijking met 2009 is er een daling van het aantal scholen die huisbezoeken uitvoert (van 38% naar 20%). Naar initiatief of beoordeeld succes zijn er geen grote verschillen.

Organisatie schoolpoortcontacten met ouders

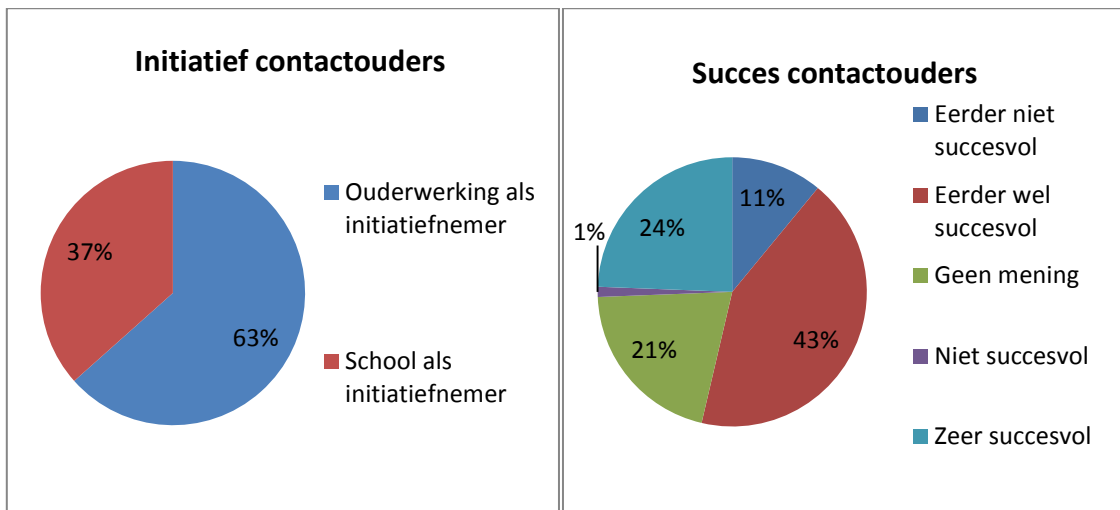
In 38% van de scholen organiseert men volgens de ouderwerkingen schoolpoortcontacten met ouders.

In vergelijking met 2009 zijn er merkkelijk minder scholen die schoolpoortcontacten organiseren (van 53% naar 38%). Ze worden wel succesvoller beoordeeld in 2013 (83% vindt ze eerder of zeer succesvol in 2013, in 2009 was dat 66%).

Organisatie contactouders

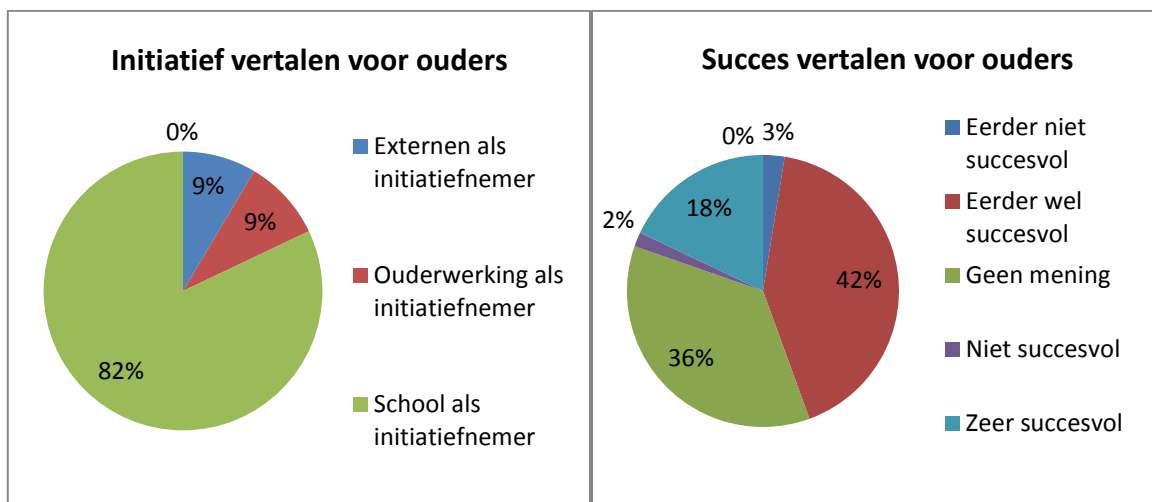
In 15% van de scholen zijn er volgens de ouderwerkingen contactouders.

In 2009 was de ouderwerking vaker initiatiefnemer (77%) dan in 2013. Verder blijken er geen grote verschillen te zijn.

Organisatie vertalingen voor ouders

In 22% van de scholen wordt volgens de ouderwerkingen gezorgd voor vertalingen voor ouders. Dit kan zijn: brieven vertalen, tolken bij activiteiten of oudercontacten enz.

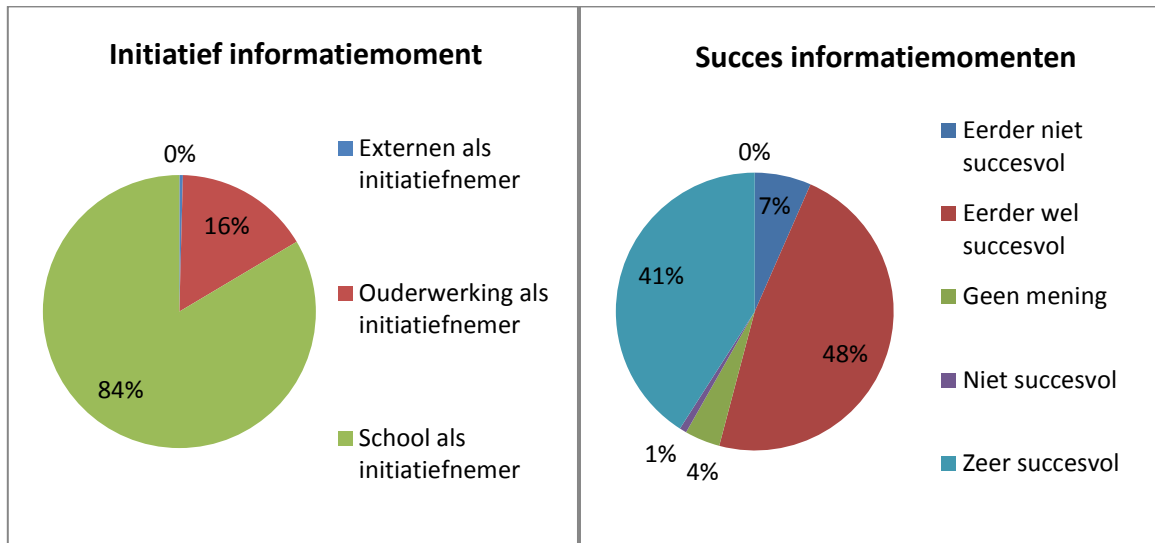

In vergelijking met 2009, zijn er geen grote verschillen met betrekking tot vertalen voor ouders: niet naar voorkomen, initiatiefnemer of succes. Het aantal ouderwerkingen dat 'geen mening' aangaf bij de vraag rond succes is wel merkkelijk groter (nu 36%, in 2009 21%).

Organisatie infomomenten op school

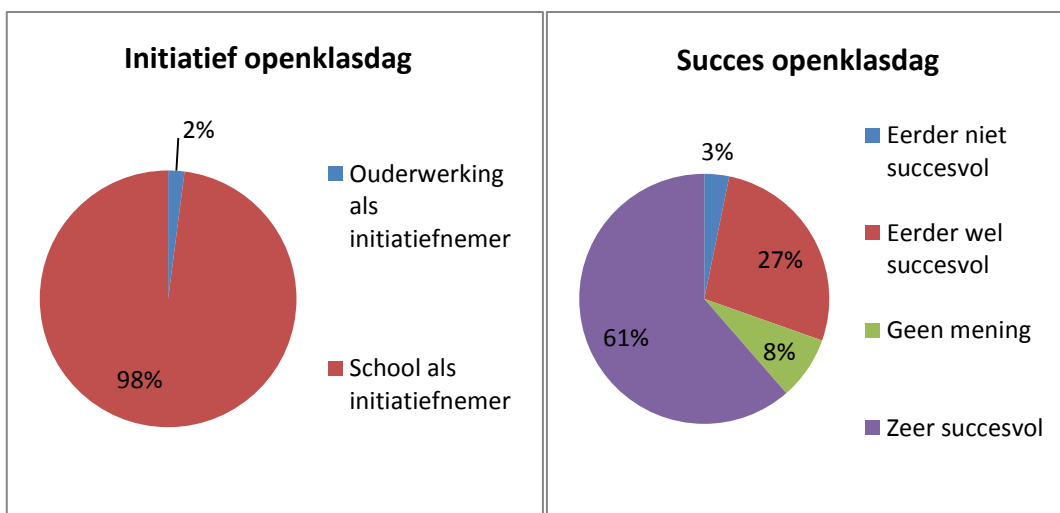
In 90% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen infomomenten voor ouders georganiseerd.

In 2009 werden er in evenveel scholen infomomenten georganiseerd en ook het initiatief was vergelijkbaar. Ze werden toen wel minder succesvol beoordeeld: toen vond 21% van de ouderwerkingen ze niet of eerder niet succesvol. In 2013 is dit slechts 8%.

Organisatie openklasdagen

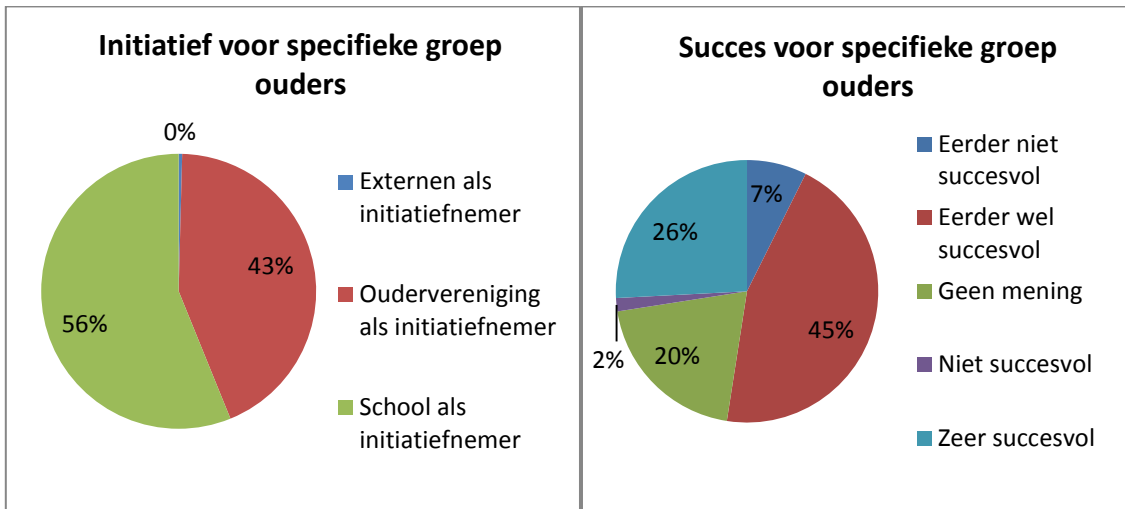
In 64% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen openklasdagen georganiseerd

In vergelijking met 2009, zijn er geen grote verschillen met betrekking tot het organiseren van openklasdagen voor ouders: niet naar voorkomen, initiatiefnemer of succes.

Organisatie specifieke activiteiten naar doelgroepouders

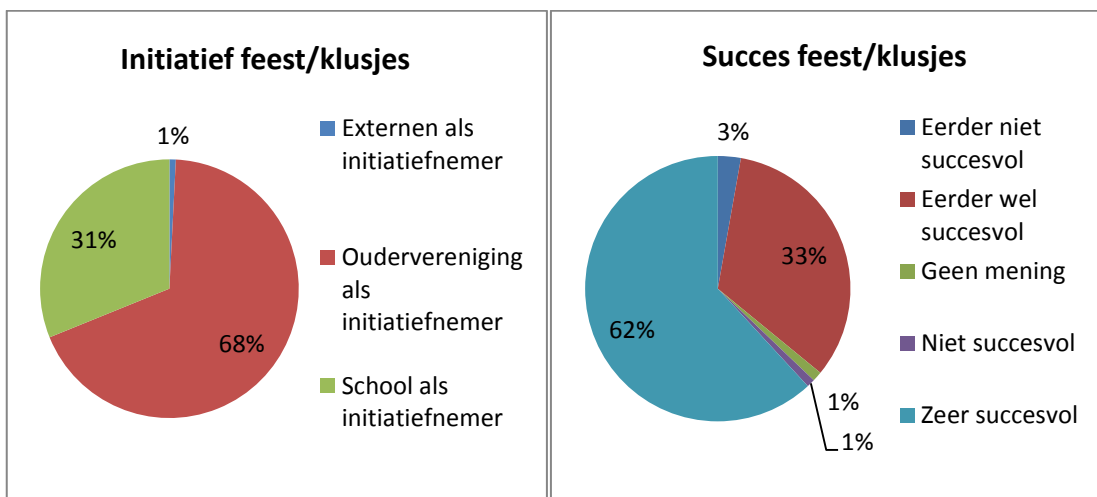
In 45% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen specifieke activiteiten georganiseerd voor doelgroepouders.

Het aantal activiteiten voor een specifieke groep ouders is heel sterk gestegen in vergelijking met 2009 (van 14% naar 45%). Tegelijk is ook het beoordeelde succes sterk gestegen (van 46% die het eerder of zeer succesvol vond in 2009, tot 70% in 2013).

Organisatie feesten, activiteiten en klusjes

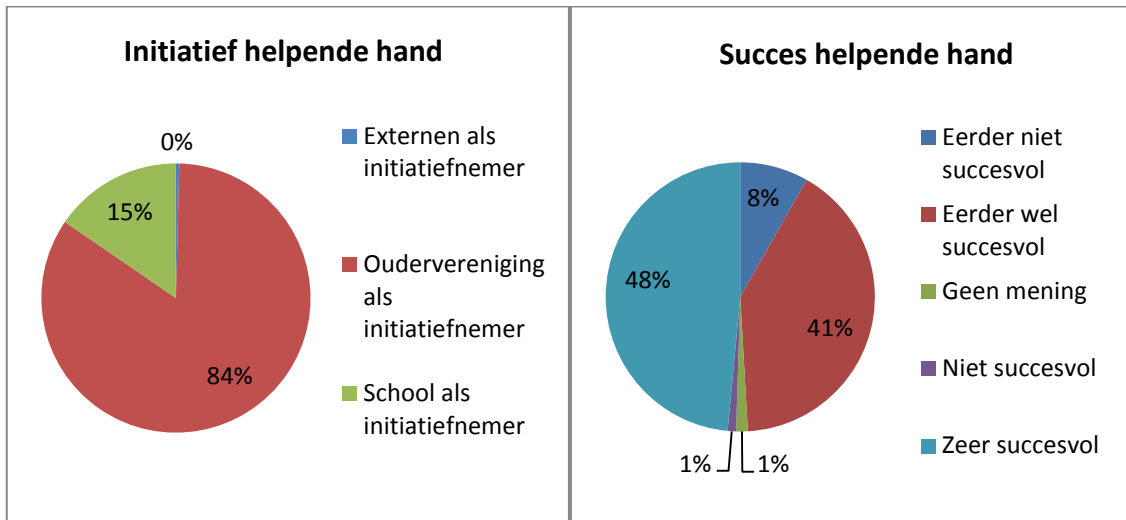
In 93% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen feesten, activiteiten en klusjesdagen georganiseerd.

In vergelijking met 2009 wordt het organiseren van feesten, activiteiten en klusjes wat succesvoller ingeschat in 2013. Het voorkomen en de initiatiefnemer blijven gelijkaardig.

Organisatie helpende hand

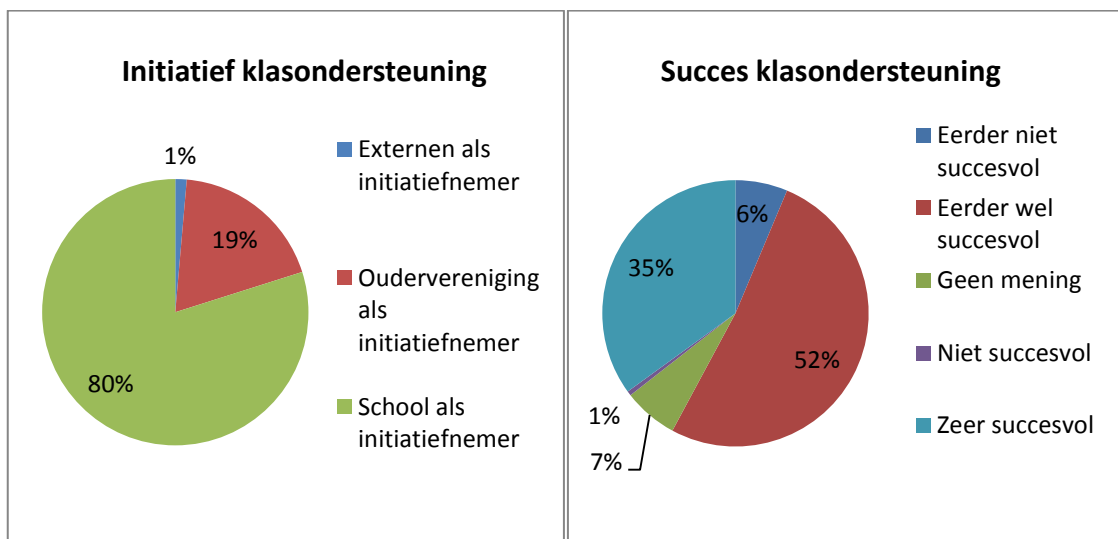
In 93% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen ouders ingeschakeld om te helpen bij de organisatie van feesten/activiteiten/klusjes.

In vergelijking met 2009 wordt het organiseren van helpende handen wat succesvoller ingeschat in 2013. Het voorkomen en de initiatiefnemer blijven gelijkwaardig.

Organisatie ondersteuning in de klas of bij uitstappen

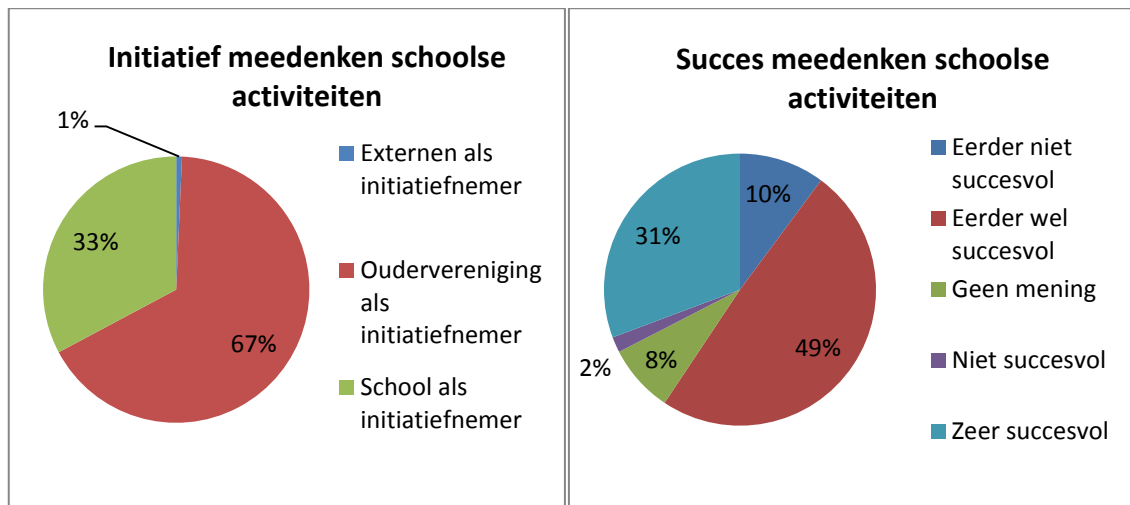
Volgens de ouderwerking geven in 67% van de scholen ouders ook ondersteuning in de klas of bij uitstappen.

Het aantal scholen waar ouders klasondersteuning geven, is licht gedaald in vergelijking met 2009 (van 73% naar 67%). Het wordt nu wel als succesvoller beoordeeld: 87% vindt het nu eerder wel of zeer succesvol, in 2009 was dit 74%.

Organisatie meedenken over schoolse activiteiten

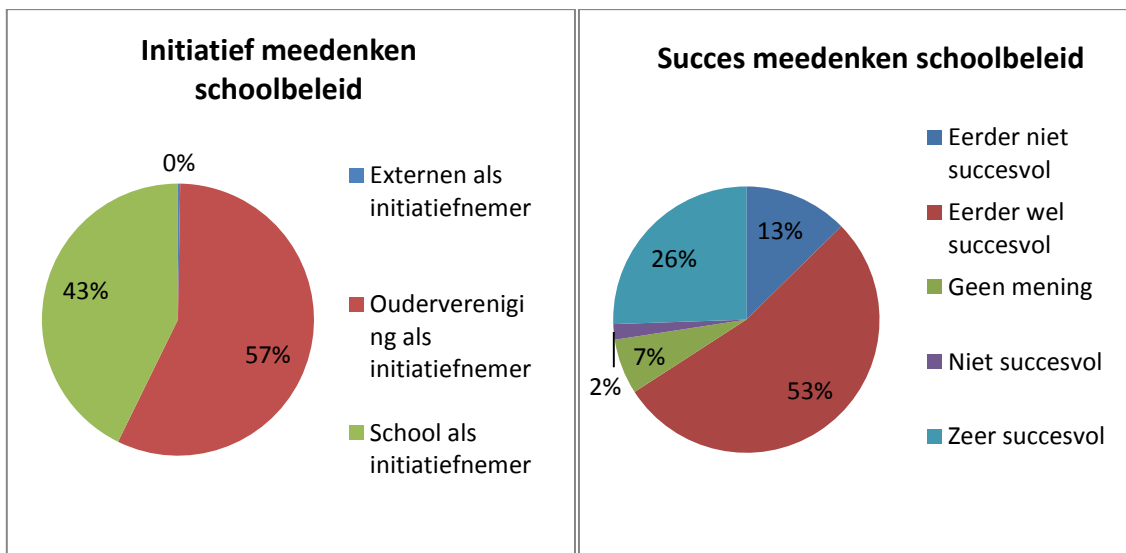
Volgens de ouderwerking denken in 81% van de scholen ouders mee na over de schoolse activiteiten.

In vergelijking met 2009 wordt het meedenken over schoolse activiteiten wat succesvoller ingeschat in 2013. Het voorkomen en de initiatiefnemer blijven gelijkaardig.

Organisatie meedenken over schoolbeleid

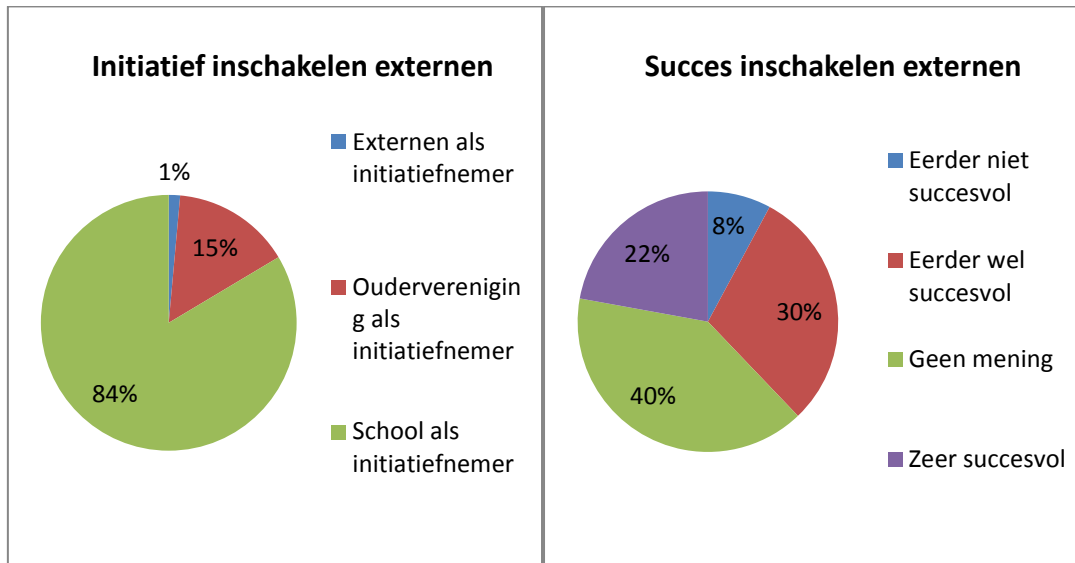
Volgens de ouderwerking denken in 69% van de scholen ouders mee na over het schoolbeleid.

In vergelijking met 2009 wordt er nu in minder scholen meegedacht over het schoolbeleid (69% nu tegenover 78% in 2009). Die scholen waar er wordt meegedacht over het schoolbeleid, schatten het in 2013 wel succesvoller in dan in 2009 (79% vindt het eerder of zeer succesvol in 2013 tegenover 62%).

Organisatie inschakeling van externen

In 26% van de scholen worden volgens de ouderwerkingen externen ingeschakeld om de ouderbetrokkenheid te verhogen.

In vergelijking met 2009 zijn er geen verschillen naar inschakeling van externen: niet naar voorkomen, initiatief of naar succes.

Besluit

De vormen van ouderbetrokkenheid die het meest voorkomen zijn oudercontacten, organisatie van feesten, activiteiten en klusjes, helpende handen en infomomenten op school. Het werken met contactouders komt het minst voor.

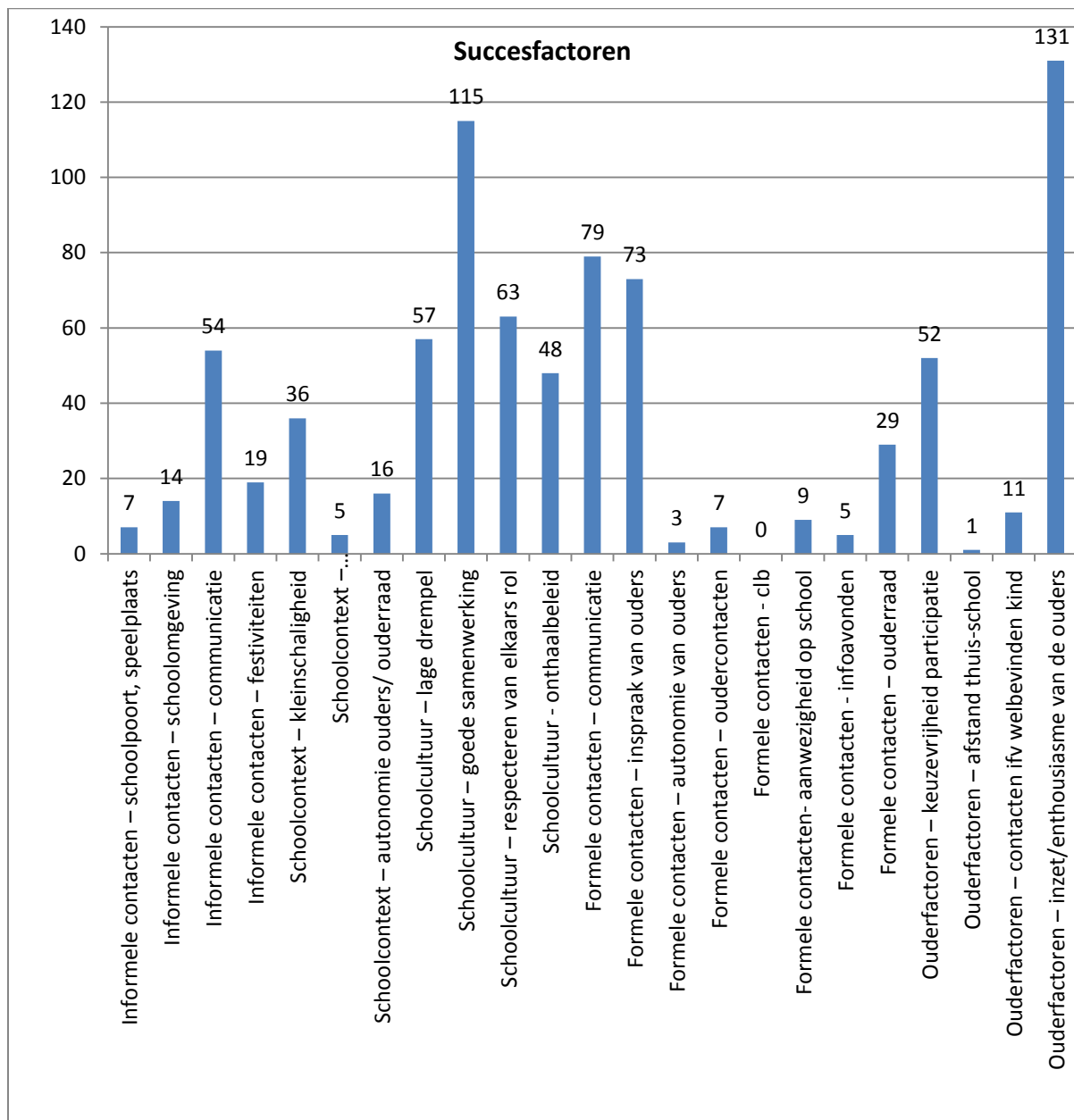
In vergelijking met 2009 zien we dat schoolpoortcontacten en huisbezoeken in 2013 minder worden georganiseerd. Ook meedenken over schoolbeleid komt wat minder voor. Het organiseren van activiteiten voor een specifieke groep ouders is dan weer heel sterk gestegen.

De meeste activiteiten worden wat succesvoller ingeschat dan in 2009. Enkele activiteiten worden nu veel succesvoller beoordeeld: schoolpoortcontacten, activiteiten voor een specifieke groep ouders, meedenken over schoolbeleid en ondersteuning in de klas.

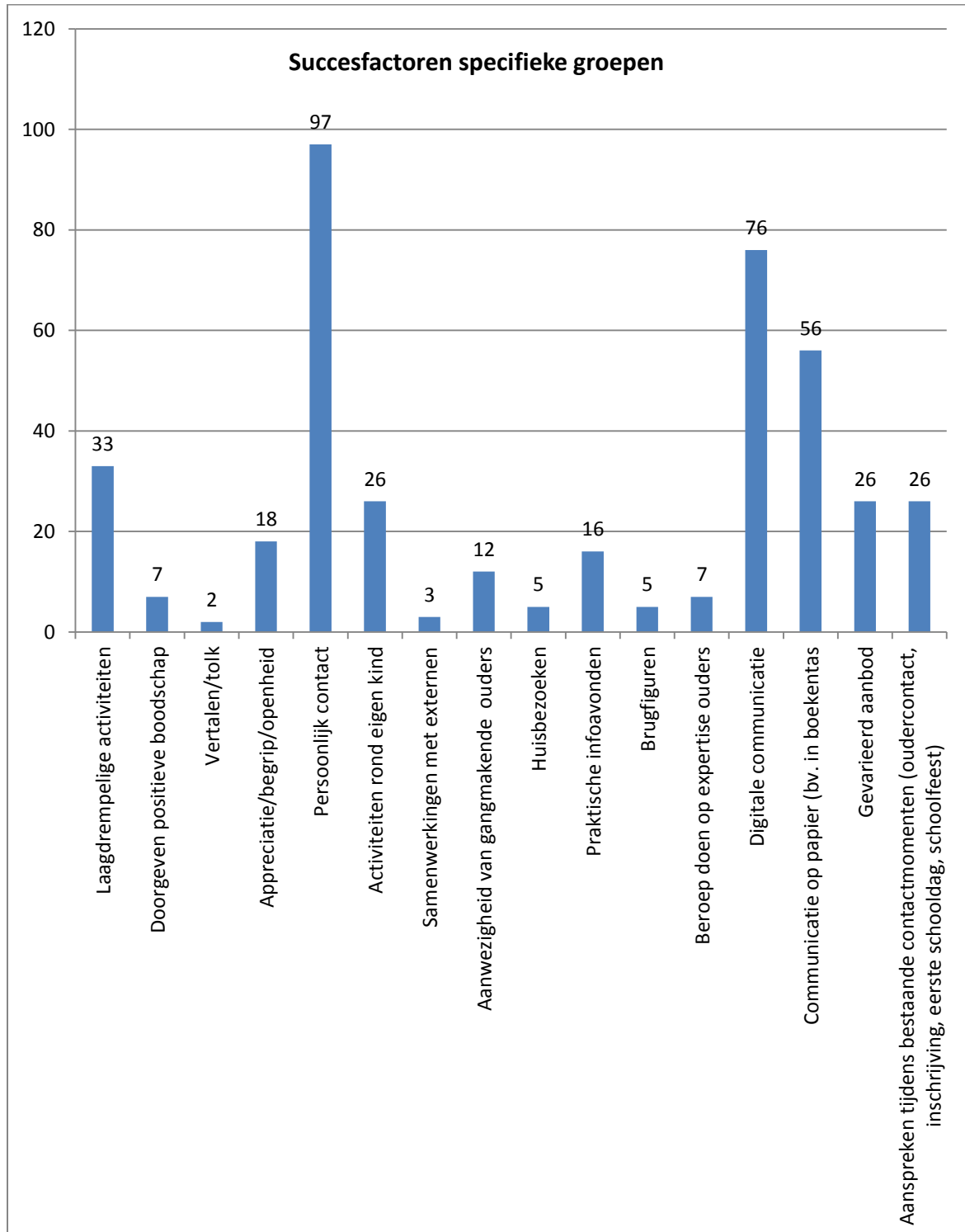
4. Knelpunten en succesfactoren

In de bevraging werden open vragen gesteld naar succesfactoren en knelpunten voor ouderbetrokkenheid. Naar analogie met de bevraging van 2009 werden de antwoorden geclusterd onder een aantal thema's voor de verwerking van deze vragen.

Volgens de ouders zijn inzet en enthousiasme en een goede samenwerking veruit de belangrijkste succesfactor. Veel hangt volgens de ouders af van een groep initiatiefnemers die de groep mee op sleeptouw neemt. Voor een goede samenwerking is de houding van de directeur cruciaal volgens de ouders: openheid, enthousiasme, samenwerken, willen, ouders een goed gevoel geven, ... Ook in 2009 was een goede samenwerking de grootste succesfactor, gevolgd door communicatie en inzet en enthousiasme.

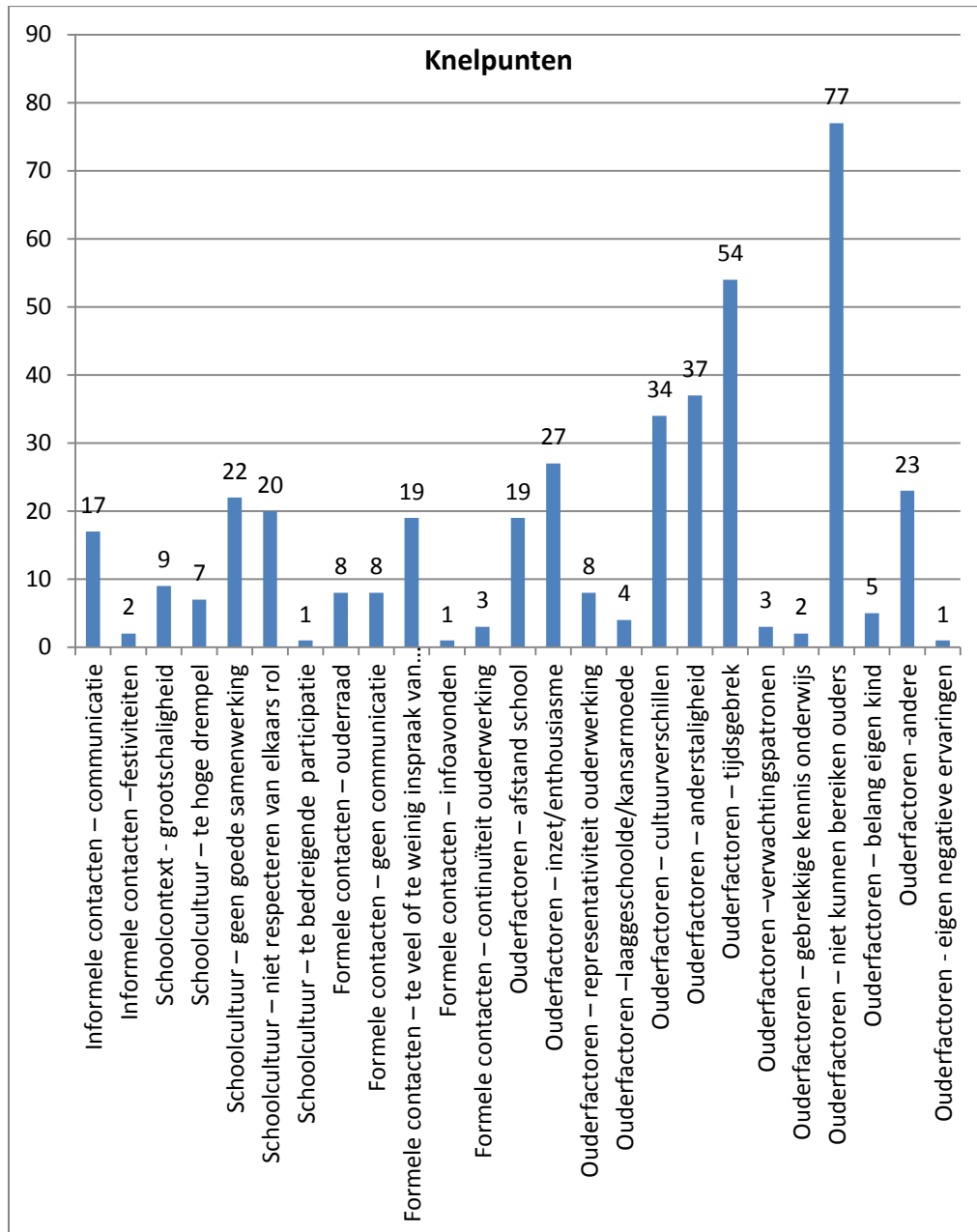

Voor specifieke moeilijker bereikbare groepen ouders is persoonlijk contact veruit de beste strategie volgens de ouders. Ook digitale communicatie en communicatie op papier blijkt te werken². In 2009 was persoonlijk contact ook de succesfactor bij uitstek, gevolgd door laagdrempelige activiteiten en activiteiten rond het eigen kind.

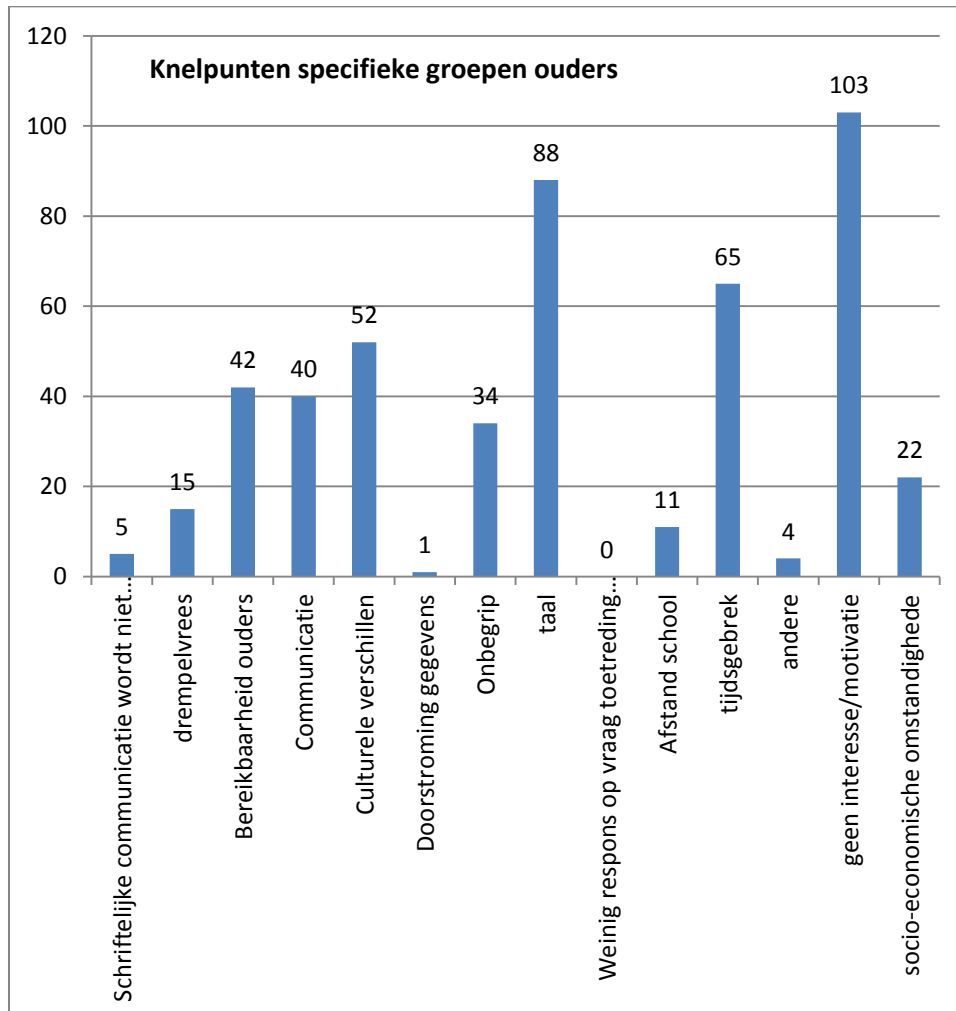
² Een kleine wijziging in de vraagformulering kan hiervan eventueel de oorzaak zijn. In 2009 was de vraag "Welke zijn de successen en/of knelpunten die u ervaart bij de specifieke initiatieven die u neemt naar ouders die moeilijk te bereiken zijn?". In de huidige bevraging was de vraag "Sommige ouders zijn moeilijk te bereiken. Wat werkt op uw school om hen te betrekken?"

Het niet kunnen bereiken van ouders is het voornaamste knelpunt voor ouderbetrokkenheid. Ook tijdsgebrek van ouders blijkt een knelpunt te zijn. In 2009 werden inzet en enthousiasme, tijdsgebrek en te veel/te weinig inspraak aanzien als de belangrijkste knelpunten voor ouderbetrokkenheid.

Voor specifieke moeilijker bereikbare groepen ouders blijken interesse en motivatie de voornaamste knelpunten volgens de ouders. Ook de taal en tijdsgebrek zijn punten die de ouderbetrokkenheid bemoeilijken. In 2009 waren het bereiken van de ouders, de taal en de communicatie de belangrijkste knelpunten.

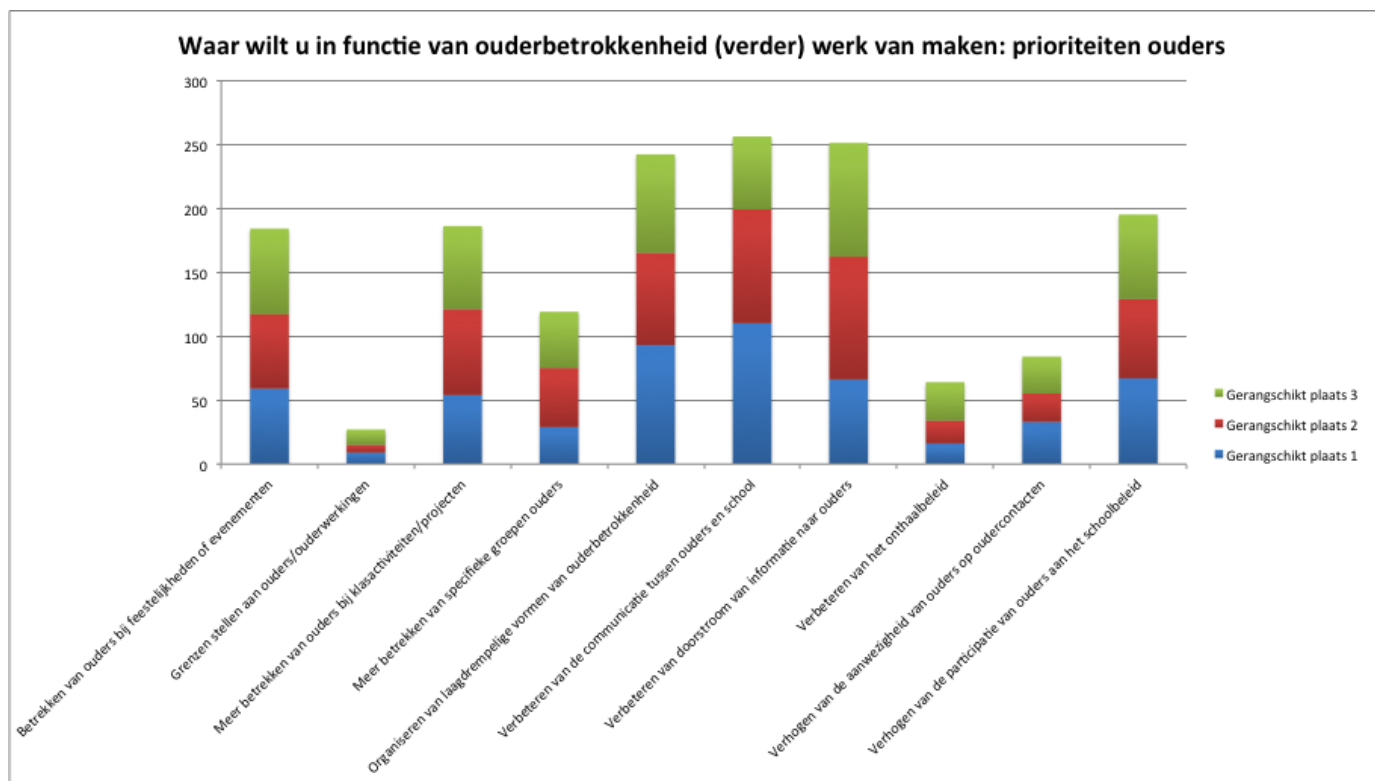
5. Prioriteiten met betrekking tot ouderbetrokkenheid

De hoogste prioriteiten liggen volgens de ouderwerkingen bij

- het verbeteren van de communicatie tussen ouder en school
- organiseren van laagdrempelige activiteiten
- verbeteren van de doorstroom van informatie

Grenzen stellen aan ouders en ouderwerkingen vinden zij de minst belangrijke prioriteit.

In onderstaande tabel worden de verschillende prioriteiten aangegeven.

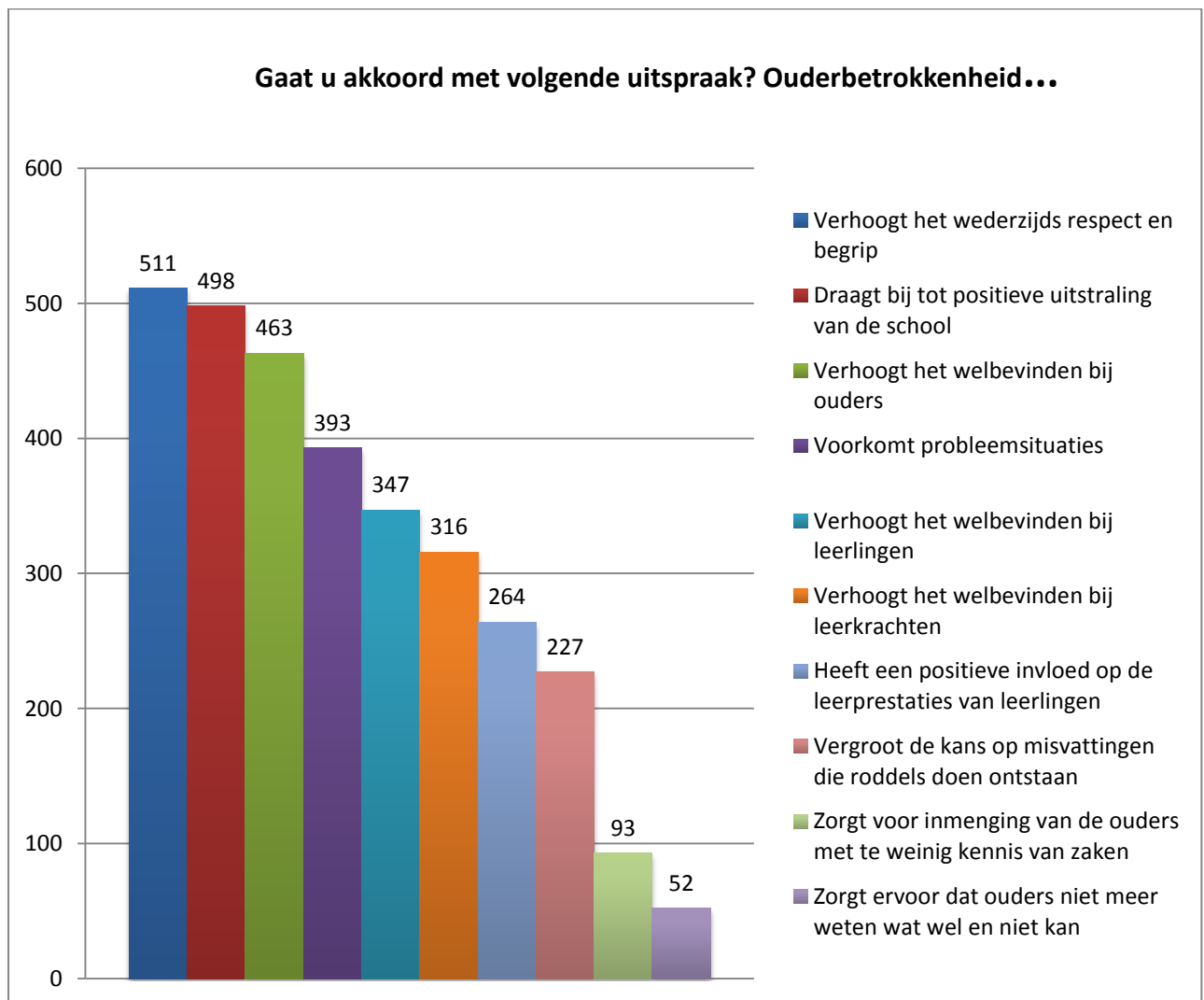
De ouderwerkingen hebben vergelijkbare prioriteiten als we de analyses van de bevraging van 2009 bekijken. De drie voornaamste prioriteiten zijn dezelfde gebleven (enkel plaats 2 en 3 wisselden om) en ook in 2009 was het grenzen stellen de laagste prioriteit.

6. Uitspraken over ouderbetrokkenheid

In de bevraging werden enkele uitspraken opgenomen over ouderbetrokkenheid waarop de ouderwerkingen konden 'waar' of 'niet waar' aanduiden. Uit de resultaten blijkt dat

- Ouderbetrokkenheid verhoogt het wederzijds respect en begrip
- Ouderbetrokkenheid draagt bij tot een positieve uitstraling van de school
- Ouderbetrokkenheid verhoogt het welbevinden bij ouders

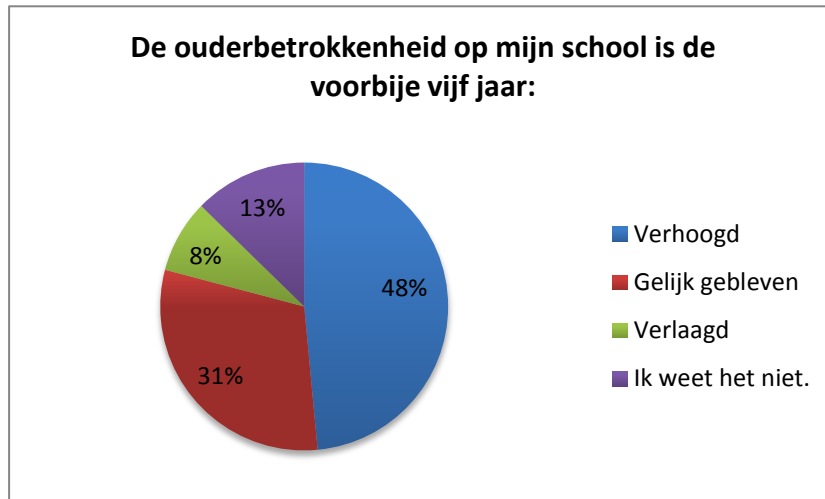
de drie uitspraken zijn die volgens de ouderwerkingen het meeste gekozen zijn als 'waar'.

In 2009 werd op gelijkaardige wijze geantwoord op de uitspraken over ouderbetrokkenheid. Voor de bevraging van 2013 werd de uitspraak 'verhoogt het welbevinden bij ouders, leerkrachten en leerlingen' wel opgesplitst in 3 verschillende uitspraken. Hierdoor staat in de bevraging van 2013 de uitspraak 'verhoogt het welbevinden van ouders' op de 3^e plaats, terwijl dat in 2009 de uitspraak 'verhoogt het welbevinden van ouders, leerkrachten en leerlingen' was.

7. Evolutie van ouderbetrokkenheid

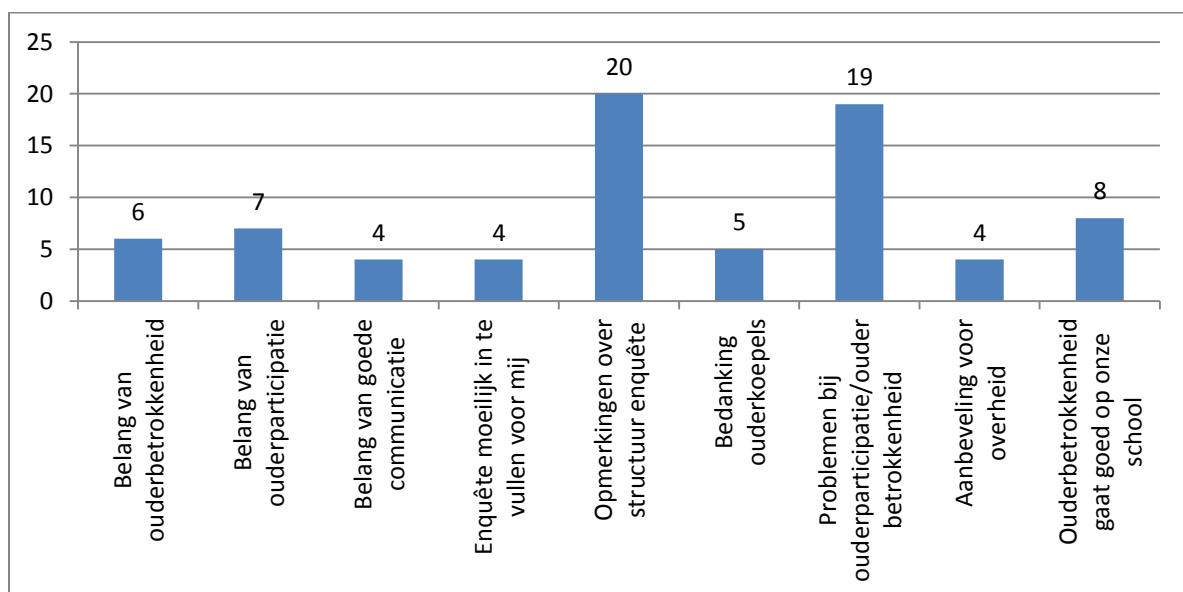
Bijna de helft van de ouderwerkingen vindt dat de ouderbetrokkenheid op school de voorbije 5 jaar verhoogd is.

Bij deze vraag kan geen vergelijking gemaakt worden met 2009, aangezien die vraag enkel in de bevraging van 2013 werd opgenomen.

5. Extra opmerkingen

Op het einde van de bevraging kreeg men nog de kans om opmerkingen mee te geven. De meeste opmerkingen gingen over de bevraging zelf en over problemen die men ervaart bij ouderbetrokkenheid/ouderparticipatie.

De geformuleerde opmerkingen over de structuur van de enquête gaan voornamelijk over het feit dat men bij initiatiefnemer van activiteiten rond ouderbetrokkenheid slechts 1 initiatiefnemer kon aanduiden en bijvoorbeeld niet de combinatie van ouderwerking én school als initiatiefnemer.